

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2005/100

Karar Sayısı : 2008/50

Karar Günü : 31.1.2008

R.G. Tarih-Sayı :19.03.2008-26821

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Buldan Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.4.1994 günlü, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 34. maddesinin birinci fıkrasının son tümcesinin, Anayasa'nın 11., 22., 26., 28. ve 30. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Reklam gelirleri Üst Kurul payını ödeme yükümlülüğünü yerine getirmediği için, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından yayın izni iptal edilmesine rağmen radyo yayını yapmaya devam eden sanık hakkında, izinsiz radyo yayını yapmak suçundan dolayı 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 34. ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 36. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasının yargılama aşamasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu savını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un itiraz konusu tümceyi de kapsayan 34. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, üst Kuruldan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da izni üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayında bulunan kişi veya kuruluşların sahip ve yöneticilerine fiilleri başka bir suç oluştursa bile fiilin ağırlığına göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ve yüz milyon Türk lirasından on milyar Türk lirasına kadar para cezası verilir. 3506 Sayılı Kanun hükümleri saklıdır. **Ayrıca, tüm yayın cihazları 01/03/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunun 36 ncı maddesine göre müsadere edilir.**"

B- İlgili Yasa Kuralı

3984 sayılı Kanun'a 4756 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle eklenen Ek 2. maddenin birinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, Üst Kuruldan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayın yapan kişiye, kuruluşların ise sahip ve yöneticilerine, fiilleri bir başka suç oluştursa bile, fiilin ağırlığına göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ve bir milyar liradan yüz milyar liraya

kadar para cezası verilir. Ancak, Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne karşı yıkıcı ve bölücü faaliyetlere sevk edecek şekilde yayın yaptıkları tespit edilerek yayınları durdurulan veya yayın izinleri iptal edilen kişiler, bu kuruluşların sahipleri ve yöneticileri ile bu tür yayınlarda görev alanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesine göre cezalandırılır. Ayrıca tüm yayın cihazları Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesine göre müsadere edilir."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 29.9.2005 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları ise davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

İzinsiz radyo yayını yapmak suçundan dolayı 3984 sayılı Kanun'un 34. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle sanık hakkında açılan kamu davasında Mahkeme, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'ndan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da izni Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayında bulunan kişi veya kuruluşların sahip ve yöneticilerinin cezai sorumluluğu, 13.4.1994 günlü, 3984 sayılı Kanun'un 34. maddesinde düzenlenmişken, aynı eyleme, sonradan yürürlüğe giren 15.5.2002 günlü, 4756 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle bu Kanun'a eklenen Ek 2. maddenin birinci fıkrasında da yer verilmiştir. Ancak, Ek 2. maddede öngörülen düzenlemede, 34. maddeden farklı olarak, izinsiz radyo ve televizyon yayını yapan ya da izni Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayında bulunan kişi veya kuruluşların yayın cihazlarının müsadere edileceğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir. Ek 2. maddede yayın cihazlarının müsadere, yalnızca birinci fıkranın ikinci tümcesinde yer alan "Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne karşı yıkıcı ve bölücü faaliyetlere sevk edecek şekilde yayın yaptıkları tespit edilerek yayınları durdurulan veya yayın izinleri iptal edilenler" yönünden öngörülmüştür. Bir başka ifadeyle, sonradan yürürlüğe giren Ek 2. madde, 34. maddede öngörülen suçun müsadereye ilişkin hükümlerini değiştirmiştir.

Somut olayda, itiraz yoluna başvuran Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada sanığa yüklenen eylemin, reklam gelirleri Üst Kurul payını ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesinden dolayı yayın izni iptal edilmesine rağmen radyo yayını yapılmaya devam edilmesi olması nedeniyle sanık hakkında Ek 2. maddenin birinci fıkrası uyarınca hüküm kurulması gerekeceğinden, itiraz konusu 34. maddenin birinci fıkrasının son tümcesi, başvuran Mahkeme'ce davada uygulanacak kural değildir.

Bu nedenlerle, başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliğı nedeniyle reddi gerekir.

V- SONUÇ

13.4.1994 günlü, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 34. maddesinin birinci fıkrasının son tümcesinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu tümceye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliğı nedeniyle REDDİNE, 31.1.2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Sacit ADALI

Üye

Üye

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Üye

Üye

Üye

A. Necmi ÖZLER

Serdar ÖZGÜLDÜR

Şevket APALAK

Üye

Üye

Serruh KALELİ

Zehra Ayla PERKTAŞ